

הדעה הרווחת מס' 39 קייץ 2005

חדש על המדף

מאת שושנה לנגרמן

גל, ג'וני. ביטחון סוציאלי בישראל. ירושלים, הוצאת הספרים ע"ש מאגנס, תשס"ה.
160 עמ'.

הספר עוסק בביטחון הסוציאלי ובדרכים שבהן פועלת מדינת הרווחה בישראל בתחום זה. הביטחון הסוציאלי מוגדר כמערכת של גמלאות כספיות או שירותים המועברים ישירות מידי המדינה לפרטים שבה, על מנת להגן עליהם מפני סכנת הפסקת הכנסה או מצוקה כלכלית וחברתית.

השינויים הגדולים המתרחשים במבנה שוק העבודה בישראל, הגידול באבטלה ובעוני, הפערים החברתיים המתרחבים, ההוצאות הגדולות הכרוכות במימון מערכת הביטחון הסוציאלי והדיון האידיאולוגי באחריות המדינה למול אחריות הפרט - כל אלה מעמידים את נושא הביטחון הסוציאלי במרכז הוויכוח הציבורי בישראל.

מטרת המחבר בספר זה היא, לספק מקור מידע מקיף ומעודכן, שיתן גם ידע וגם ינתח את המבנים והתהליכים הפועלים במערכת הביטחון הסוציאלי בישראל.

בספר מוצגת בחינה ביקורתית, מקיפה ומעודכנת של המערכות המיועדות להבטיח את ביטחונן הסוציאלי של קבוצות אוכלוסייה שונות בחברה הישראלית. הראייה הבסיסית המלווה את הדיון בספר היא ראייה היסטורית. המחבר מניח, שלא ניתן להבין את המבנה, אופן התפקוד של התכניות העוסקות בביטחון סוציאלי בישראל ואת השלכותיהן על רמת החיים של הקבוצות השונות בחברה, מבלי להבין את ההתפתחות ההיסטורית שהובילה להיווצרות המערכת הנוכחית של הביטחון הסוציאלי.

הספר פותח בהצגת הבסיס התיאורטי והמושגי לרעיון של ביטחון סוציאלי. הפרק השני מספק מידע על הרקע ההיסטורי להתפתחותן של תכניות הביטחון הסוציאלי בישראל. פרקים 3 - 7 דנים כל אחד בקבוצת אוכלוסייה מרכזית שמערכת הביטחון הסוציאלי מתמקדת בה: קשישים; אנשים בעלי מוגבלויות; מובטלים; משפחות עם ילדים; משפחות הזקוקות להבטחת הכנסה. הפרק האחרון עוסק במגמות הכלליות בביטחון הסוציאלי בישראל ונותן גם נקודת מבט של השוואה בינלאומית.

את הספר חותמת ביבליוגרפיה עשירה ביותר (12 עמודים) בעברית ובאנגלית בנושא. זהו, ללא ספק, ספר חובה לכל מי שעוסק בקבלת החלטות בתחום חשוב זה.